

at det er et Skridt henimod en socialistisk-kommunistisk Samsundsordning, og jeg tillige er berettiget til at sige, at det er et stort Skridt henimod det. Jeg vil for mit Vedkommende ikke kunne give min Stemme til en Bestemmelse, der gaar i den Retning.

Hvad det andet Punkt angaar, om hvorvidt Statens Kredit vil blive svækket eller ikke svækket ved en saadan Statsgaranti som den, her er foreslaaet — ja, da skal jeg indrømme det ærede Medlem lige over for mig (Rothbøll), der havde Ordet, at derom kan der jo være forskellige Meninger og er jo udialt mange forskellige Meninger. — Først skal jeg sige, at man selvfølgelig ikke paa nogen Maade kan begrænse Garantien til de 150 Millioner; det forekommer mig at være en given Ting, at man ikke kan smække Døren i for de andre, naar de første 150 Millioner ere optagne paa denne Maade. Jeg ser ikke Berettigelsen dertil, nej, jeg tror nok, man maa gøre sig fortrølig med den Tanke, at er man gaaet saa vidt ad den Vej, kommer man til at gaa Bejen til Ende, og saa kommer man til at give Statsgaranti for alle Saan inden for en vis Grænse i faste Ejendomme. Men jeg antager, at man ikke en Gang bliver staaende derved, jeg ser i Virkeligheden ikke, hvorfor andre Foretagender, der have Betydning i Samsundet, industrielle Foretagender, Handelsforetagender skulde være udelukkede fra den samme Fordel, som Grundejendommene her i Landet skulle have, nemlig at Staten garanterer dem, med andre Ord, at det bliver hele Samsundets Garanti, der erhverves derfor, jeg ser det ikke. — Jeg har nu ikke den fjerneste Tvivl om, at en saadan Statsgaranti vil være ikke blot svækkende men endogaa ødelæggende for Landets Kredit ud ad til. Og om det end i gode Tider ikke vil mærkes — her tænker jeg paa Tider, hvor man ikke behøver at ty til Udlandet for at hente Penge — saa vil det sandelig komme til at mærkes, naar de onde Tider komme, de Tider, hvor man ikke blot gerne vil have Penge draget ind fra Udlandet, men hvor det kan blive en Livsbetingelse for Staten, at man kan gøre det og gøre det under rimelige Biltkaar.

Jeg skal ikke efter det meget, der allerede er udtalt derom, indlade mig paa en Bepættelse af, hvorvidt den foreslaaede Stats-

garanti kan komme til at koste Staten Penge. Det forekommer mig, at derom kan der umuligt siges noget bestemt. Det er aldeles umuligt for dem, der ønske Statsgaranti, at garantere os andre, at den kun bliver et Bogstav og ikke bliver en Virkelighed, naar man erindrer, hvorledes Ejendomsværdierne have svinget her i Landet i Løbet af dette Aarhundrede. Jeg behøver ikke en Gang at gaa tilbage til Aarhundredets Begyndelse, til Aarene fra 1814 til Aarene 1826 eller 1828, og undersøge, hvad Ejendommens Værdi var den Gang, men jeg antager, at de ældre her i denne Forsamling kunne mindes den Tid, hvor Ejendommens Værdi kun var det halve af, hvad de endnu i dette Øjeblik, trods de trykkelige Forhold, vurderes til. Jeg tvivler som sagt ikke om, at mange af de ældre her i Tinget ville kunne mindes den Tid, hvor Forholdet var dette, og mere hører der jo ikke til, end at tilsvarende Forhold skulle indtræde; saa er jo allerede Statsgarantien effektiv. Ville vi gaa langt tilbage, til Tiderne fra 1814 til 1828, ja, vi kunne jo ogsaa gaa noget højere op i Tiden lige op indtil Begyndelsen af Tyrrerne, ville vi finde mange Tilfælde, hvor Ejendommene den Gang vare mindre værd end Halvdelen af, hvad de ere værd nu i dette Øjeblik. Hvorfor kunne saadanne Tider ikke komme tilbage?

Nu siger man: Jo, men komme saadanne Tider tilbage, saa er det en almindelig Ruin, og saa gør det jo lige meget, hvorledes det staaer med Statens Kredit! Nej, tværtimod, det turde lei hælde, at det saa netop var det sidste Støttepunkt, det sidste, der endnu kunde redde fra Ruin, at Staten stod med usvækket Kredit.

Det er kun denne Bemærkning, jeg vilde gøre med Hensyn til Statens Garanti. Tiden er langt fremrykket og jeg gentager, jeg har ellers liden Høje til en Kritik, som vi jo ogsaa have hørt den af det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (B. S. C. Jensen) og det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds (Det. Hansen), som det glæder mig ved en Lejlighed som denne at finde mig i saa væsentlig Overensstemmelse med, noget, som jeg desværre ikke har været vant til i tidligere Tider. Jeg skal altjaa ikke paa dette Tidspunkt komme dybere ind paa Enkelthederne.